

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

5. Salam MA, Al-Amin MY, Salam MT, Pawar JS, Akhter N, Rabaan AA, et al. Antimicrobial Resistance: A Growing Serious Threat for Global Public Health. Healthcare (Basel). 2023;11(13); <https://doi.org/10.3390/healthcare11131946>.
6. Performance Standards for Anti-Microbial Susceptibility Testing. 32 edn. Wayne, Pennsylvania.: Clinical and Laboratory Standard Institute (CLSI) 2022.
7. Ibrahim ES, Arafa AA, Dorgam SM, Eid RH, Atta NS, El-Dabae WH, et al. Molecular characterization of genes responsible for biofilm formation in *Staphylococcus aureus* isolated from mastitic cows. Vet World. 2022;15(1):205–212. <https://doi.org/10.14202/vetworld.2022.205-212>.
8. Чемеровська І. О., Рубленко І. О., Мусієць І. В., Горбатюк О. І. Поширення патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів у сировині та продукції тваринного походження. Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. 2024. № 116. С. 54–63. [doi:10.32718/nvlvet11608](https://doi.org/10.32718/nvlvet11608)
9. Eidaros, N.H., Algamal, A.M., Mohamaden, W.I. et al. Virulence traits, *agr* typing, multidrug resistance patterns, and biofilm ability of MDR *Staphylococcus aureus* recovered from clinical and subclinical mastitis in dairy cows. BMC Microbiol 25, 155 (2025). <https://doi.org/10.1186/s12866-025-03870-3>.

УДК: 639.512:616.

ВДОВИЦЯ А.І., здобувач вищої освіти

Наукових керівник – **РУБЛЕНКО І.О.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НЕБЕЗПЕЧНІ ЗООНОЗНІ МІКРООРГАНІЗМИ – ПРОБЛЕМИ ЇХ ПОШИРЕННЯ ТА РЕЗИСТЕНТНОСТІ ДО АНТИБІОТИКІВ

Зоонозні мікроорганізми – широкий спектр бактерій, вірусів, грибів і паразитів. Вони здатні передаватися від тварин до людей, викликаючи інфекційні захворювання. Зоонозні мікроорганізми відіграють надзвичайно важливу і багатогранну роль у ветеринарній медицині, оскільки вони ще є сполучним містком між здоров'ям тварин і людей. Їхнє значення охоплює не лише діагностику, лікування, профілактику захворювань, а й контроль за безпечністю харчових продуктів та охорону громадського здоров'я в цілому. Резистентні до антибіотиків зоонози володіють виключно негативною та небезпечною роллю, оскільки вони значно ускладнюють лікування інфекцій у тварин та людей, ставлячи під загрозу їх здоров'я та життя. Їхнє поширення мають далекосяжні наслідки для ветеринарної медицини, охорони здоров'я та економіки світу.

Ключові слова: зоонози, бактерії, антибіотики, поширення, тварини, резистентність.

Небезпечні зоонозні мікроорганізми – це широкий спектр бактерій, вірусів, грибів і паразитів, які можуть передаватися від тварин до людини, викликаючи інфекційні захворювання. Зоонозні бактерії, що передаються від тварин через об'єкти навколишнього середовища, їжу, є основними патогенами, які впливають на безпеку життєдіяльності людей у всьому світі, якість харчових продуктів та продуктів тваринного чи рослинного походження. Більшість патогенних мікроорганізмів мають зоонозне значення і впливають на охорону здоров'я та сектор економіки країн. Відомо, що більшість бактерій є збудниками двох третин захворювань лише у людей. Тварини є основними резервуарами великої кількості харчових зоонозних патогенів, зокрема харчові продукти тваринного походження є основним засобом передачі цих бактерій. Важливе значення у передачі зоонозних патогенів людям мають і тварини-компаньйони [1, с.33, 2, с.202].

Мікроорганізми: *E. coli*, *S. aureus*, *L. monocytogenes*, бактерії роду *Salmonella* та *Campylobacter* є основними зоонозними бактеріальними патогенами, що є збудниками різних інфекційних захворювань та смерті у світі, пов'язаних з їх поширенням. Згідно зі стратегією “Єдине здоров'я”, ветеринарні фахівці забезпечують охорону здоров'я населення та тварин, зосереджуючи свою увагу на вивченні цих патогенів з метою попередження розвитку інфекційних захворювань [3, 4, с.16]. Зоонозні бактерії, резистентні до антибіотиків, викликають інфекції у людей, тварин та птиці. Деякі з них можуть спричиняти важкі ускладнення та загибель [5, с., 2 с.].

Зміни в навколишньому середовищі зазвичай є основними причинами виникнення та

поширення інфекційних захворювань, а також їхнього розвитку. Окрім того, мікроорганізми еволюціонують та взаємодіють з організмом тварин і людей протягом свого існування. Також на швидкість розвитку та поширення інфекційних агентів впливають виникнення мутацій та еволюцій, розвиток антимікробної резистентності, можливість її передачі новому поколінню бактерій, забруднення ними води й ґрунту, рівень вакцинації тварин і людей, рівень ведення тваринництва, наявність моніторингу за цими зоонозними захворюваннями.

Антибіотикорезистентність є проблемою глобального значення. Особливо з 2019 року (за даними ВООЗ) вона становить серйозну загрозу для здоров'я тварин, рослин, навколишнього середовища та людей. Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2024 року № 1265-р, відповідно до “Державної стратегії боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів на період до 2030 року”, затвердженої “Операційним планом заходів з її реалізації у 2024 - 2026 роках” та “Планом дій” Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, з метою розвитку української ветеринарної медицини відповідно до європейських регламентів та міжнародних стандартів, актуальним є питання вивчення поширення зоонозних мікроорганізмів.

За даними українських дослідників, під час мікробіологічних досліджень мікрофлори у собак виділяли *Streptococcus spp.*, *Staphylococcus spp.*, *Klebsiella spp.*, *Staphylococcus intermedius*, *Streptococcus canis*, *Proteus spp.*, *Staphylococcus pseudintermedius*, *Staphylococcus epidermidis*, *E. coli*. У великої рогатої худоби поширеними є зоонозні патогени: *Micrococcus luteus*, *Enterococcus faecalis*, *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus spp.*, *Staphylococcus spp.*, *Klebsiella spp.*, *E. coli*. У котів поширеними є *Escherichia coli*, *Staphylococcus epidermidis*, *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus uberis* тощо.

Таким чином, зоонозні мікроорганізми, зокрема й ті, що можуть бути пов'язані з інфекційними процесами у тварин, становлять значну загрозу для здоров'я людини через їх здатність передаватися, в тому числі і через продукти харчування. Поширення цих мікроорганізмів та зростання їхньої резистентності до антибіотиків є серйозними проблемами, які потребують комплексного підходу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чемеровська І. О., Рубленко І. О. Проблема антимікробної резистентності в Україні та світі. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2022. № 2. С. 33–42. DOI: 10.33245/2310-4902-2022-176-2-33-41.
2. Яремчук А. В., Чемеровський В. О., Рубленко М. В., Чемеровська І. О., Рубленко І. О. Лікування ранової анаеробної інфекції у великої рогатої худоби: клінічний приклад у корови. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2023. № 2. С. 202–209. DOI: 10.33245/2310-4902-2023-184-2-202-209.
3. Про схвалення Державної стратегії боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1265-2024-%D1%80#Text>
4. Ушкалов В. О., Салманов А. Г., Виговська Л. М., Мачуський О. В., Кассіч В. Ю., Романько М. Є., Січкач Б. В. Стимування антибіотикорезистентності та перспективи використання аутогенних вакцин у ветеринарній медицині. One Health Journal. 2023. № 1, С. 16–23. URL: DOI:10.31073/onehealthjournal2023-I-02.
5. Abebe E., Gugsa G., Ahmed M. Review on Major Food-Borne Zoonotic Bacterial Pathogens. J Trop Med. 2020, p. 467. doi: 10.1155/2020/4674235.
6. Rahman M. T., Sobur M. A., Islam M. S., Levy S., Hossain M. J., Zowalaty M. E., Rahman A. T., Ashour H. M. Zoonotic Diseases: Etiology, Impact, and Control. Microorganisms. 2020. 12;8(9):1405. doi: 10.3390/microorganisms8091405.
7. Guinness W. A., Malachowa N. U., DeLeo F. R. Resistance of *Staphylococcus aureus* to vancomycin. Yale J Biol Med. 2017. Vol. 90, № 2, P. 269–281. DOI:[10.1016/j.jgar.2018.01.017](https://doi.org/10.1016/j.jgar.2018.01.017).
8. Michael O. N. Staphylococcal Biofilms. Microbiol Spectr. 2018. Vol. 6, № 4, P. 22–29. DOI:[10.1128/microbiolspec.gpp3-0023-2018](https://doi.org/10.1128/microbiolspec.gpp3-0023-2018).